

Helgeland Museum avdeling Herøy

Årsberetning 2012

med årsplan for 2013

(HBS.F.2010-011-0017,- Peder Andresen og Arnstein Pedersen, Langøya)

Innhold:

- Innledning
- Åpningstider sommeren 2012
- Besøksstall
- Publikumsrettede tiltak
- Samlingene
- Anlegget
- Kurs, seminarer og møter
- HMS
- Samarbeidspartnere
- Årsplan 2012

Innledning

Driftsåret 2012 ble i stor grad preget av avviklingen av de to 150-årsjubileene (kommunens og sognets), inkludert utgivelse av bokverket Øyfolket.

Året ble også preget av at avdelingsleder Børge Evensen valgte å slutte i Helgeland museum og flytte tilbake til hjemtraktene. Han tok ut sin velfortjente ferie og fedrekvote store deler av høsten. Rajko Savic tok over som avdelingsleder på Herøy i oktober, og innkjøringsperioden har preget virksomheten i høst.

Åpningstider sommeren 2012

- **Åpningstider juni**

Mandag - fredag: kl. 12:00 - 16:00.

- **Åpningstider juli**

Alle dager: kl. 11:00 - 17:00.

- **Åpningstider august**

Mandag - fredag: kl. 12:00 - 16:00.

- **Åpningstider september**

Mandag - fredag: kl. 12:00 - 16:00.

Utenom de oppgitte tidene har museet også vært åpent for omvisninger etter avtale, eller når museumsbestyreren har vært til stede på anlegget i forbindelse med andre gjøremål.

Anja Albrigtsen, Sigurd Sjøvik og Øyvind Ottesen var ansatt som guider i løpet av sesongen. På den måten har en sørget for at det til enhver tid har vært minst to personer til stede i åpningstiden. Slik virksomheten og anlegget fungerer, er dette et absolutt minimum for å sikre en drift som tilfredsstiller publikums forventninger, og ivaretar museets og de ansattes sikkerhet og arbeidsmiljø.

Billettprisen var den samme som før, 30,- kroner for voksne og gratis for barn. Under Herøydagene og de andre arrangementene i fjor, var det gratis adgang for alle.

Etter avtale med menighetsrådet har vi fra og med 2011 også operert med en separat billett for kirka. Denne har også kostet 30,- kroner. Voksne besøkende har dermed betalt totalt 60,- kroner for full omvisning på prestegården og i kirka.

Besøksstall

År	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
Totalt:	1400	1350	1518	1505	980	1299	982	--
Betalende	205	271	547	508	244	360	296	124

Totalt antall besøkende i 2012 var igjen på vei opp, først og fremst takket være to eksterne arrangementer. Bygdetunet var en praktfull arena for TV Serien "Gøy på landet", som skapte mye oppstyr.

Nærmest "hele" Herøy var på pletten under "koffert-seremonien" (bilder utlånt av Herøyfjordingen)

Markering av Herøy kommunes 150-års jubileum under Herøydagene var det andre arrangementet som dro opp besøkstallet for 2012. Selv om jubileumsarrangementene bevisst var fordelt over hele kommunen, ble det en del aktivitet rundt Herøy kirke og på museumsområdet.

Antallet solgte billetter gikk ned i 2012 og gir kanskje et riktigere bilde av den regulære turisttilstrømningen, som var markant lavere enn tidligere år. Noe av årsaken til nedgangen ligger nok i at det ble for dyrt med betaling for både prestegård og kirke, selv om prisen på 60 kr. egentlig ikke er høy.

I tillegg har Herøy fått en del andre tilbud til turistene de siste par årene, som kanskje også trekker

besøket noe ned. Museet har også valgt en strategi med desentralisering av utstillinger rundt om i kommunen. Museet har i denne sammenheng samarbeidet med omsorgssenteret og Augustbryggo, og har hatt flere utstillinger utenfor selve museumsanlegget, blant annet på butikken i Husvær og på Herøy bibliotek.

Vi kan derfor hevde at dette var en vellykket strategi – selv om besøksstatistikken sier noe annet.

Museumsanlegget har for øvrig en attraktiv beliggenhet og trekker til seg et betydelig antall ”tilfeldig” besøk som ikke lar seg kvantifisere. Dette gjelder først og fremst turgåere, kaffegjester og folk som bare er ”innom for å snakke”. I tillegg har en også barnehageunger og skoleelever som benytter seg av uteområdet til undervisning og lek.

Publikumsrettede tiltak

Utstillinger og arrangementer

- Skoleutstilling på Herøy omsorgssenter
- Utstilling ”Krigsbarn” på biblioteket.
- Skoleutstilling på Herøy skole
- Utstilling i Herøy kirke ifm. jubileum

Sokneprest Annette Stenseng takket museumsbestyrer Børge Evensen for arbeidet med utstillingen som skal stå i Herøy kirke hele året (Herøyfjerdningen).

- Utstilling ”Livsfaser” og bidrag med bilder til kirkespill.
- Vandreutstilling i Husvær
- I fjor ble det etablert en egen facebookside for Herøy bygdesamling, med informasjon, bilder og artikler. Siden besøkes av mange og er en utmerket kanal for å nå et mye bredere publikum enn tradisjonell formidling kunne gjøre.
- Innsamling av materiale og skriving av tekster til kirkeutstillingen i anledning 150-årsjubileet i 2012.

Ellers hadde man ymse oppdrag i forbindelse med kommunens 150-års jubileum (blant annet digitalisering og utlån av bilder til grendeutvalgene, research og artikler til ”Herøyfjerdningen”, historiske kart til ordføreren m.m.).

Publikasjoner og digital formidling

- Arbeid med innsamling av materiale, skriving av tekster, layout og produksjon av kirkeutstillingen til 150-årsjubileet i 2012.
- Bokkomité for jubileumbok: korrekturlesing, fremskaffelse av arkivmateriale og fotografier.
- Produksjon av en serie artikler i ”Herøyfjeringen” i forbindelse med 150-års jubileum: ”HERØY 150 ÅR: Herøy på 1890-tallet”, ”Herøy på begynnelsen av 1900-tallet” m.fl. Teknisk assistanse og utlån av bilder til ”Herøykalenderen”.
- Artikler på Lokalhistoriewiki.no. Det beste utgangspunktet for å finne frem til de relevante artiklene er å gå til artikkelen om Herøy kommune, og så navigere derfra. ([http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Herøy_kommune_\(Nordland\)](http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Herøy_kommune_(Nordland)))

Forskningsrettet arbeid

- Børge Evensen var med i komiteen som arbeidet med utgivelsen av Kåre Hansens ”jubileumbok”. Museet har dessuten bidratt med fremskaffelse av bilder og arkivmateriale til forfatteren.
- Tilvekstregistrering og katalogisering av gjenstander og foto (se under).

Samlingene

Tilvekst

År (utgang av)	2012	2011	2010	2009	2008	2007	tilvekst
Gjenstander	10163	10153	10110	10034	9974	9782	10
Fotografier	5282	5051	4359	3747	3179	2042	231
Arkivalia	ca. 100 hyllem.	ca.100 hm	ca. 95 hm	ca. 75 hm	ca. 70 hm	ca. 50 hm	-
Historiske planteslag	3	-	-	-	-	-	-

Det er kommet 10 nye gjenstander inn til museet i løpet av året. En restriktiv tilvekst av større gjenstander vil praktiseres også i kommende år, før magasinforholdene utbedres.

En av få nye gjenstander er denne ganske spesielle kjøttkverna fra 1865

Fototilveksten er fortsatt god og gir grunnlag for omfattende formidlingstiltak.

Museets arkivlokale er nå på det nærmeste helt fullt. Kommunen har imidlertid nå fått på plass moderne arkivlokaler i det nye kommunehuset, og en ser for seg at det materialet museet oppbevarer for kommunen (ca 50 % av det som er i det historiske arkivet) etter hvert kan overføres dit.

Katalogisering

Ingen nye gjenstander ble lagt inn i Primus i 2012. En rekke gjenstander er derimot fotografert og er klare for katalogisering.

<u>År (utgang av)</u>	2012	2011	2010	2009	2008	2007	endring
Gjenstander	1480	1480	1479	1322	1227	513	0
Foto	1479	1061	638	461	57	57	418
Arkivalia	0	0	0	0	0	0	0

Det er registrert til sammen 1479 fotografier, men bare 65 av disse er registrert med foto.

Arkivmateriale er ikke registrert eller katalogisert på detaljnivå, det er utelukkende sortert og innplassert i arkivlokalene. Siden broparten av materialet er kommunens, og antagelig vil bli overført til kommunens nye arkivlokaler og deres arkivsystemer, vil katalogisering av arkivmateriale ikke prioriteres.

Også i år har internett vært benyttet i dokumentasjonsøyemed. Foto med mangelfulle eller manglende opplysninger er lagt ut på "Facebook"-siden til "Herøyfjerdings", med en henstilling til besøkende om å legge igjen opplysninger de måtte ha om motiv, datering, sted etc.

Digitalisering av foto

<u>År (utgang av)</u>	2012	2011	2010	2009	2008	2007	endring
Digitaliserte foto	3577	3345	2642	1849	1287	980	232

Digitalisering av fotosamlingen er en forutsetning for både katalogisering og praktisk anvendelse av fotomaterialet til publikasjoner, utstillinger o.l.. Så og si all ny tilvekst er derfor digitalisert mer eller mindre fortløpende. I tillegg er noe materiale fra tidligere år digitalisert, men er ikke lagt i Primus.

Bevaringsforhold/konservering

En del gjenstander av tre og jern er blitt pusset og oljet. Rustfjerningskurset på Sømna var veldig nyttig og ervervet kunnskap skal komme godt med, ettersom mange gjenstander trenger konserveringstiltak.

Tekstilsamlingen som har vært lagret i Mosjøen er nå kommet tilbake til Herøy. En del oppbevares fortsatt på stabburet, mens det meste er plassert i museets arkivlokale. Ideelt sett skulle den vært oppbevart i et skikkelig tekstilmagasin. Om HM får på beina et sentralmagasin, ser en for seg at dette materialet oppbevares der.

Det skal jobbes med flytting av kommunens historiske arkiv i 2013. Dette vil frigjøre plass for lagring av det meste av tekstilsamlingen i arkivet. Museets egne arkivalia og foto vil fortsatt oppbevares trygt samme sted.

For deler av gjenstandssamlingene på prestegården er forholdene fortsatt uakseptable. Bortsett fra tvilsomme klimatiske forhold, er det også rett og slett overfylt både i utstillinger og i "magasin". Tidligere avdelingsleder var av den formening at det bør etableres et mindre magasin/verksted i direkte tilknytning til anlegget på prestegården og den gamle møkkerkjelleren under fjøsen kunne vært egnet. Forutsetningen er dreneringen av kjelleren.

Anlegget

Reparasjon av bordkledning, vinduer og bunnsvill på vestveggen i Borgstuen var det store utbedringsprosjektet i 2012, og resultatet ble bra. To vegger på fjøset ble malt, og noen råte bord skiftet.

Stallen i fjøset er ryddet, med henblikk på innredning til ”bibliotek” og arbeidsrom. ”Butikkhjørnet” er også utvidet litt, med større areal, bedre belysning og flere varer.

Svein Olav Heggheim har tatt seg av plenklippingen på anlegget også i år.

Helse, Miljø og Sikkerhet

Ingen skader, uhell eller sykefravær ble registrert i forbindelse med museumsdriften i 2012. Brannokumentasjonen ble revidert i løpet av våren 2012. Vi har gjennomført en HMS vernerunde i november. Anmerkninger og tiltaksplan er registrert.

Kurs, seminar og møter

- Områdemøte, Nesna 12.11.2012
- Områdemøte, Sandnessjøen 14.12.2012
- Rustfjerningskurs 30-31.5.2012
- Konseptutvikling: 6-6.9.2012.
- Arbeid med formidlingskonsept 23.10.2012.
- Nybegynnerkurs 27-28.11.2012
- Vern gjennom bruk 29-31.11.2012
- HMS kurs, 29-30/5,- 25.10, 5.12.2012

Det ble mange kurs ut på høsten, men med tanke på at museet hadde en nyansett leder, var dette både nødvendig og nyttig.

Samarbeidspartnere

- **Andre avdelinger i Helgeland Museum**
- **Den Kulturelle Skolesekken/Helgeland Museum v/ Ann Kristin Eidissen**
Gjennomføring av skoleprosjektet "Den lille arkeologen" på Søvik, Nesna, Tjøtta, Leirfjord og i Herøy.
- **Menighetsråd**
Omvisning i kirka, konfirmantkafé og planlegging av utstilling i kirka.
- **Kommunen v/ Geir Berglund**
Bearbeidelse og (re-)utgivelse av nye og utgåtte lokalhistoriske hefter.
- **Kommunen - flere etater og organer**
Ivaretagelse av historisk arkivmateriale.
- **Kommunen v/ Charles Moursund og Svein Lundestad**
Artikler i "Herøyfjordingen".

- **Kommunen - ymse komitéer og tiltak**
  1. Kalenderkomité.
  2. Bokkomité i forbindelse med kommunens 150-årsjubileum.
  3. Bevaring av kulturminner i Sandsundvær.
- **Herøy husflidlag**
"Husflidkafé" og servering under Herøydagene
- **Foreningen Herøydagene**
Arrangering av «Herøydagene».
- **"Augustbrygga"**
Utstilling av materiale fra museet på "Augustbrygga" og gjensidig utveksling av foto- og arkivmateriale.

Årsplan 2012

2013 blir på et vis året for en ny start på Herøy, selv om de fleste veletablerte tiltak og rutiner skal forsøkes videreført.

Herøy historielag og kommunen skal inviteres til en idédugnad for revurderingen av museumskonseptet. I sammenheng med det skal det også drøftes en samlet strategi for museumsutvikling. Dette arbeidet må forankres både i Helgeland museum sin strategi, kommunens kulturvernplan og i reelle utviklingsmuligheter.

Publikumsrettede tiltak

- **Billett og åpningstider**
Videreføre felles billett for kirke og prestegård, der menighetsrådet får en prosentandel av de samlede billettinntektene. Det må settes inn tiltak for å øke billettsalg. Vi skal prøve utvidelse av åpningstiden i juli.

- **Publikasjoner**

1. Fortsette med trykking av artikler i "Herøyfjordingen" og publisering på nettsidene til Helgeland Museum.
2. Fortsette med «Månedens oppgave» i «Herøyfjordingen».

- **Utstillinger**

Kaffeutstilling på biblioteket

Vandreutstilling om høvel.

Kunstutstilling i fjøset under «Herøydagene». Utstillingen «Vi møtes på kaia» fra Nordland arkivet er bestilt for siste uke i juni

Etablere havrelatert basisutstilling i bryggen.

- **Anlegg**

1. Male ferdig østveggen i Fjøset
2. Rengjøre eksponater i fjøset før sommersesongen.
3. Flytte ut kommunens arkiv og flytte inn resten av tekstilsamlingen.
4. Sette inn pipeinnsats i borgstue for å kunne bruke vedovn.
5. Innhente faghjelp for å vurdere egnethet av den gamle møkkekjelleren under fjøset som fremtidig ekstramagasin/verksted.
6. Naustet ser ut til å trenge en del sikringstiltak. Golvbord er så dårlig at loftet ikke egner seg verken til lagring eller aktiviteter. Nye og kraftigere golvbord kan gi bygget et helt nytt brukspotensial.

- **Samlinger**

Fortsette med Konserveringsarbeide, katalogisering og ta en del av etterslepet av Primus - registreringer.

- **HMS**

1. HMS-runden fra november avdekket noen vesentlige avvik, først og fremst mht. improviserte strøm-installasjoner. Dette bør ordnes.
2. Det andre avviket var pålegg om rydding av kjeller, merking av kjemikalier og kasting av skrot.
3. Gjennomføre brannøvelse (med brannvesenet i kommunen) i forkant av sesongen.

En pipeinnsats og mulighet for å fyre i eldhuset kunne utvide anleggets brukspotensiale

Herøy, 16. januar 2013

Rajko Savic